

08 Mart 2024

SİRKÜLER NO: 2024/05

Konu: Gelir vergisi beyan rehberi hk.

Gelir vergisine tabi kazancı bulunan şirket ortakları, yöneticileri ve personelinin yararlanması amacıyla hazırladığımız temel konuları kapsayan rehber sirkülerimiz ekindedir.

Bilgilerinize sunarız.

Saygılarımızla,

PARETO YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK
BAĞIMSIZ DENETİM DANIŞMANLIK LTD. ŞTİ.

GELİR VERGİSİNE TABİ GELİRLER (Ticari, zirai ve serbest meslek kazançları hariç)

Beyan edilecek / edilmeyecek gelirler

Kira geliri	Menkul sermaye iradı	Ücretler	Diğer kazanç ve iratlar
Konut kiralarda 21.000 lirayı aşanlar,İşyeri kiralari ve stopaja tabi diğer kira gelirlerinde 150.000 lirayı aşanlar,Diğerlerinde 8.400 lirayı aşanlar.	Tutarı Ne Olursa Olsun Beyan Edilmeyecek Gelirler; Mevduat faizleriKatılım Bankalarının kar ve zarara katılma karşılığı ödenen kar paylarıRepo gelirleriBireysel emeklilik sisteminden ayrılanlara yapılan ödemelerKurumların 1998 ve önceki dönemlere ait karların dağıtımından elde edilen kar paylarıVergi kesintisi yapılmış diğer menkul kıymet ve sermaye piyasası araçlarından elde edilen gelirler Vergi kesintisi yapılmamış ve 8.400 lirayı aşarsa beyan edilecek gelirler; Off-shore faiz gelirleri2006 öncesi hisse senedi ve tahvillerin vadesi gelmemiş kuponlarının satış geliriHenüz tahakkuk etmemiş kar paylarının devir ve temlik karşılığında alınan para ve ayınlarSenetlerin iskonto bedelleriYurt dışından elde edilen diğer menkul sermaye iratlarıAlacak faizleri 150.000 lirayı aşarsa beyan edilecek gelirler; Tam mükellef kurumlardan elde edilen kar payları2006 öncesi ihraç edilmiş; tahvil ve hazine bonusu ile TOKİ, Kamu Ortaklığı İdaresi ve Özelleştirme İdaresince çıkarılan menkul kıymet gelirleriTam mükellef kurumlar tarafından yurt dışında ihraç edilen tahvil ve kira sertifikalarından sağlanan gelirler	Beyan Edilmeyecek Ücret Gelirleri; Tek işverenden alınmış, vergi kesintisi yapılmış ve yıllık 1.900.000 lirayı aşmayan ücret gelirleriBirden fazla işverenden alınmış, vergi kesintisi yapılmış, birinciden sonraki işverenden alınan ücretler toplamı 150.000 lirayı aşmayan, ayrıca bütün ücret gelirleri toplamı da 1.900.000 lirayı aşmayan ücret gelirleriDar mükellef gerçek kişilerin (TC vatandaşı olmayan ve Türkiye'de ikamet etmeyen kişiler), Türkiye'de vergi kesintisi yapılmış ücret gelirleri1 Kasım 2019 tarihinden önce yapılan sözleşmelere istinaden elde edilen sporcu ücretleri	Beyan Edilmeyecek Gelirler; İvazsız olarak iktisap edilen hisse senetleri, mal ve hakların satış kazancıİki yıldan fazla süreyle elde tutulan hisse senetlerinin satış kazancıTelif hakkı ve ihtira beratlarının müellifleri, mucitleri ve bunların kanuni mirasçıları tarafından satışından doğan kazançlar Beyan Edilecek Gelirler; Değer artışı kazançları; Menkul kıymetlerin veya diğer sermaye piyasası araçlarının elden çıkarılmasından sağlanan kazançlarHakların satışından doğan kazançlar (telif, arama, işletme ve imtiyaz hak ve ruhsatları, alameti farika, marka, ticaret unvanı, teknik resim, desen, model, plan, sinema ve tv filmleri, ses ve görüntü bantları, gizli bir formül veya bir imalat usulü üzerindeki kullanma hakkı gibi haklar)Ortaklık hakkı veya hisselerinin satışından doğan kazançlarİşletme devrinden doğan kazançlarArazi, bina, maden, tapuya tescil edilen haklar, gemi, motorlu yükleme ve boşaltma araçları gibi mal ve hakların satışından doğan kazançlar Arızı kazançlar; Arızı olarak yapılan ticari veya serbest meslek faaliyetinden elde edilen kazançlarTicari, zirai veya serbest meslek faaliyetinin durdurulması veya terk edilmesi ya da hiç başlanmaması, ihalelere girilmemesi karşılığında elde edilen kazançlarGayrimenkullerin tahliyesi veya kiracılık hakkının devri karşılığında alınan tazminat ve pestemalıklarTerk edilen işlerle ilgili olarak sonradan elde edilen kazançlar

İstisnalar

Kira geliri	Menkul sermaye iradı	Ücretler	Diğer kazanç ve iratlar
Konut kiralarında 21.000 lira istisna uygulanır.İstisna tutarını aşmayan kiralar beyan edilmez.İstisnadan yararlanamayacak olanlar: Ticari, zirai veya mesleki kazancını beyan etmek zorunda olanlar2023 yılında elde ettiği ücret, menkul sermaye iradı, gayrimenkul sermaye iradı ile diğer kazanç ve iratlarının toplamı 550.000 lirayı aşanlarİdare tarafından yapılan tespitle kira gelirini süresinde beyan etmeyen veya eksik beyan edenler	Tam mükellef kurumlardan elde edilen kar paylarının YARISI istisnadır.Kar payının yansı (beyana tabi diğer gelirlerle birlikte) 150.000 lirayı aşmıyorsa beyan edilmez.Kar payından yapılan %10 stopajın tamamı vergiden mahsup edilir.	El dokuması halı ve kilim atölyelerinde çalışan işçilerin ücretleri, küçük çiftçilerin yanında çalışan işçilerin ücretleri, maden işçilerinin yer altında çalıştıkları zamanlara ait ücretleri, köy bütçesinden ödenen; muhtar, kâtip, korucu, imam, bekçi ve benzeri hizmetlilerin ücretleri, hizmetçi ücretleri, sanat okulu, enstitü, cezaevi, ve darülacezelerin atölyelerinde çalışan öğrenci, hükümlü, tutuklu ve düşkünlere verilen ücretler, hizmet erbabına ödenen yemek bedeli (2023 için KDV hariç günlük 110 lira), dar mükellefiyete tabi işverenlerin yanında çalışan hizmet erbabına, işverenin Türkiye dışında elde ettiği kazançları üzerinden döviz olarak ödediği ücretler, amatör sporculara kanunda sayılan şartlarla ödenen ücretler, pilotlar ve kabin memurlarına ödenen aylık ücretin %70'i, asgari ücret üzerinden hesaplanan yıllık vergi matrahı, yurt dışında yapılan inşaat, onarım, montaj işleri ile teknik hizmetlerde çalışan hizmet erbabına işverenin yurt dışı kazançlarından ödenen ücretler, kanuni sınırları aşmayan harcırah ödemeleri, kanuni sınırları aşmayan yakacak yardımı, sayım ve seçim işlerinde çalıştırılanlara ödenen ücretler, ölüm, engellilik ve hastalık yardımları, işsizlik ödeneği, işe başlatmama tazminatı, muhtaçlara yapılan yardımlar, emekli ikramiyesi, kanuni sınırları aşmayan kıdem tazminatı, çocuk zammı, evlenme ve doğum yardımı, ikale , iş kaybı, iş sonu ve iş güvencesi tazminatı gibi ödemeler, nafakalar, harp malulü, şehit, dul ve yetimlerine yapılan ödemeler	Arzı kazançların 129.000 lirası istisnadır. (Ticari, zirai veya serbest meslek faaliyetine başlanmaması, ihalelere girilmemesi karşılığında elde edilen kazançlar hariç)

İndirimler

(Tüm kazançlara uygulanır.)

- Mükellefin şahsına, eşine ve küçük çocuklarına ait;
 - Hayat sigorta primlerinin %50'si
 - Şahıs sigorta primlerinin tamamı(Bu primlerin toplamı beyan edilen gelirin %15'ini ve asgari ücretin yıllık tutarını aşamaz.)
- Mükellefin kendisi, eşi ve küçük çocuklarına ait **eğitim ve sağlık harcamalarının** tamamı (Beyan edilen gelirin %10'unu aşamaz.)
- Kamu kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler ve vergi muafiyeti tanınan vakıflara makbuz karşılığı yapılan **bağış ve yardımlar**. (Beyan edilecek gelirin % 5'ini aşamaz, kalkınmada öncelikli yöreler için %10 uygulanır.)
- Kanunda yazılı koşullarla, kamu kuruluşlarına bağışlanan okul, sağlık tesisi, öğrenci yurdu, çocuk yuvası, yetiştirme yurdu, huzurevi, bakım ve rehabilitasyon merkezi, ibadethane, gençlik merkezi, izcilik kampı gibi tesisler,
- Bu tesislerin inşası için yapılan bağış ve yardımlar,
- Mevcut tesislerin faaliyetlerini devam ettirebilmeleri için yapılan nakdi ve aynı bağış ve yardımların tamamı
- Fakirlere yardım amacıyla gıda bankacılığı faaliyetinde bulunan demek ve vakıflara bağışlanan gıda, temizlik, giyecek ve yakacak maddelerinin maliyet bedelinin tamamı
- Kanunda sayılan ve Kültür ve Turizm Bakanlığınca desteklenen alanlarda yapılan harcamalarla bu amaçla yapılan bağış ve yardımlar
- Amatör** spor dallarındaki **sponsorluk** harcamalarının tamamı,
- Profesyonel** spor dallarındaki **sponsorluk** harcamalarının % 50'si
- Cumhurbaşkanınca başlatılan yardım kampanyalarına makbuz karşılığı yapılan aynı ve nakdi bağışların tamamı
- Türkiye **Kızılay** Derneğine ve Türkiye **Yeşilay** Cemiyetine makbuz karşılığı yapılan nakdi bağış ve yardımların tamamı (İktisadi işletmeleri hariç)

Diğer indirimler

Kira geliri	Menkul sermaye iradı	Ücretler	Diğer kazanç ve iratlar
		Emekli aidatı ve sosyal sigorta primleri,Sosyal güvenlik destekleme primi,İşsizlik sigortası primi,OYAK ve benzeri kamu kurumlarınca yapılan yasal kesintiler,Sendikalara ödenen aidatlar,Engellilik indirimi.	Satılan mal veya hakların alış bedeliAlış bedelinde Yİ-ÜFE oranında meydana gelen artış (artış oranı %10'u geçmiyorsa dikkate alınmaz)

Giderler

Kira geliri	Menkul sermaye iradı	Ücretler	Diğer kazanç ve iratlar
Götürü gider Kira gelirinden istisna düşüldükten sonra kalan kısmın %15'i Gerçek gider Mal sahibi tarafından ödenen aydınlatma, ısıtma, su ve asansör giderleriMal sahibi tarafından ödenen idare giderleriKiraya verilen malın sigorta giderleriKiraya verilen mal ve haklara ait borçların faizleriKonut olarak kiraya verilen bir adet gayrimenkulün iktisap yılından itibaren beş yıl süre ile iktisap bedelinin % 5'iKiraya verilen mal ve haklar için ödenen vergi, resim, harç, şerefiye ve iştirak paylarıKiraya verilen mal ve haklar için ayrılan amortismanlarKiraya verenin yaptığı bakım onarım ve idame giderleriKiraladıkları mal ve hakları kiraya verenlerin ödedikleri kiralara ve diğer gerçek giderlerSahibi buldukları konutları kiraya verenlerin kira ile oturdukları konutun kira bedeliKiraya verilen mal ve haklarla ilgili olarak ödenen zarar, ziyan ve tazminatlar NOTLAR Götürü veya gerçek gider yöntemlerinden yalnız biri uygulanır. Götürü usulü seçenler, 2 yıl bu usulden dönemez.			

Vergi hesaplama adımları

- A) BEYAN EDİLEN TOPLAM GELİR – İSTİSNALAR – İNDİRİMLER – GİDERLER = **VERGİ MATRAHI**
B) VERGİ MATRAHI x GELİR VERGİSİ TARİFESİ = **HESAPLANAN GELİR VERGİSİ**
C) HESAPLANAN GELİR VERGİSİ – KESİNTİ YOLUYLA ÖDENEN VERGİ = **ÖDENECEK/İADE EDİLECEK GELİR VERGİSİ**

GELİR VERGİSİ TARİFESİ

Gelir vergisine tabi gelirler:	
70.000 TL'ye kadar	%15
150.000 TL'nin 70.000 TL'si için 10.500 TL, fazlası	%20
370.000 TL'nin 150.000 TL'si için 26.500 TL (ücret gelirlerinde 550.000 TL'nin 150.000 TL'si için 26.500 TL), fazlası	%27
1.900.000 TL'nin 370.000 TL'si için 85.900 TL, (ücret gelirlerinde 1.900.000 TL'nin 550.000 TL'si için 134.500 TL), fazlası	%35
1.900.000 TL'den fazlasının 1.900.000 TL'si için 621.400 TL, (ücret gelirlerinde 1.900.000 TL'den fazlasının 1.900.000 TL'si için 607.000 TL), fazlası	%40
oranında vergilendirilir.	

Beyanname Ne Zaman Verilecek?

2023 takvim yılında elde edilen beyana tabi ücret gelirlerinin, Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi ile 1 Mart-1 Nisan 2024 (31 Mart 2024 tarihinin hafta sonuna rastlaması nedeniyle) tarihleri arasında beyan edilmesi gerekmektedir.

Beyanname Nereye Verilecek?

Beyannameler;

- Hazır Beyan Sistemi aracılığıyla internet ortamından,
- Dijital Vergi Dairesi (Hazır Beyan Sistemi) aracılığıyla internet ortamından,
- Hazır Beyan mobil uygulaması aracılığıyla cep telefonundan,
- Vergi dairesinden alınan kullanıcı kodu, parola ve şifre ile mükellefin kendisi ya da 3568 sayılı Kanun gereği elektronik beyanname gönderme aracılık yetkisi almış meslek mensupları ile elektronik beyanname aracılık sözleşmesi imzalanarak Dijital Vergi Dairesi (e-Beyanname Sistemi) ile elektronik ortamdan,
- Bağlı bulunulan (ikametgâhın bulunduğu yer) vergi dairesine kâğıt ortamında,
- İkametgâh adreslerine bağlı kalınmaksızın herhangi bir vergi dairesinden, verilebilir.